

بسمه تعالی

دستور عمل اجرایی

برنامه کمک غذایی مادران باردار نیازمند به حمایت های تغذیه ای

پیرو تفاهم نامه به عمل آمده با مسئولین محترم موسسه بنیاد علوی برنامه کمک غذایی مادران باردار نیازمند به حمایت های تغذیه ای در برخی از شهرستان های تحت پوشش آن معاونت که براساس شاخص های نیازمندی منطقه انتخاب شده اند، اجرا و تداوم یابد.

هدف

ارتقاء وضعیت تغذیه مادران باردار نیازمند تحت پوشش برنامه حمایت تغذیه ای این برنامه با مشارکت بخش های زیر به مورد اجرا گذاشته می شود:

۱- موسسه بنیاد علوی

۲- معاونت بهداشت وزارت بهداشت شامل:

- دفتر بهبود تغذیه جامعه
- اداره سلامت مادران دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
- اداره تنظیم خانواده دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
- اداره مدیریت برنامه های سلامت مرکز توسعه شبکه

گروه هدف مداخله:

در این برنامه، زنان باردار از ابتدای ماه چهارم حاملگی تا ۶ ماه پس از زایمان و به مدت ۱۲ ماه تحت پوشش قرار داده می شوند و منظور از زنان شیرده در حقیقت همان زنان بارداری هستند که از ابتدای برنامه تحت پوشش بوده اند. تا بدین ترتیب از شیر دهی موفق بر خوردار شوند

مناطق مداخله: در این برنامه تنها مناطق روستایی انتخاب شده مورد مداخله قرار می گیرند.

نکات اجرایی برنامه:

- جمعیت هدف این برنامه عبارت از زنان باردار نیازمندی است که در مناطق روستایی با اولویت ضریب محرومیت ۶ الی ۹ زندگی می کنند.
- زنان باردار شناسایی شده طی یک لیست محرمانه به بنیاد علوی معرفی می شوند.
- زنان باردار دچار سوء تغذیه و نیازمند که بر اساس شاخص های تعیین شده شناسایی می شوند فقط در طول یک بارداری می توانند از مزایای این برنامه استفاده کنند.
- کلیه زنانی که سبد غذایی دریافت می کنند ملزم به دریافت کارت مراقبت و شرکت در کلاس های آموزشی مربوطه و انجام کلیه توصیه های کارکنان بهداشتی می باشند.
- کارتی جهت ثبت حضور مادران در کلاس آموزشی طراحی شود و پس از حضور مادر در کلاس آموزشی و تأیید مرکز بهداشتی مبنی بر آموزش کامل مادر در خصوص مسائل بهداشتی، تغذیه ای، تنظیم خانواده و... پس از مشاهده کارت سبد غذایی نوبت آتی را در اختیار مادر قرار دهد.

- اولویت پذیرش با زنان باردار زیر ۶ ماه می باشد.
- فرم شماره ۱ (پیوست) در هنگام مراجعه مادر به مراکز بهداشتی درمانی تکمیل و در پرونده مادر قرار داده می شود.
- فرم شماره ۲ (پیوست) در پایان هر ۶ ماه تکمیل و به دفتر بهبود تغذیه ارسال می گردد.
- تمامی مکاتبات با بنیاد علوی از طریق دفتر بهبود تغذیه جامعه انجام می شود.
- سبد غذایی پیشنهادی توسط دفتر بهبود تغذیه ارائه می شود. استانها با توجه به غذاهای بومی می توانند مواد غذایی سبد را با هماهنگی این دفتر و بنیاد علوی جایگزین نمایند. همکاران بنیاد علوی در این مورد همکاری لازم را خواهند نمود.

شاخص های انتخاب مادران باردار تحت پوشش برنامه:

الف) نیازمند بودن مادر و نداشتن بیماری (شرایط منع مطلق بارداری)
 ب) دارا بودن یکی از شاخص های بهداشتی - تغذیه ای به شرح زیر و با تایید اعضای تیم سلامت می توانند از این خدمات استفاده نمایند:

- ۱- BMI کمتر از ۱۸/۵ در شروع بارداری
  - ۲- وزن کمتر از ۴۵ کیلوگرم در قبل از بارداری و هموگلوبین کمتر از ۱۱ گرم در دسی لیتر
  - ۳- چند قلبی
  - ۴- وزن گیری نامطلوب دوران بارداری براساس جدول میزان افزایش وزن برحسب BMI افراد زیر تحت پوشش برنامه قرار نمی گیرند:
- ۱- افرادی که منع مطلق بارداری دارند
  - ۲- بارداری زیر ۱۸ سال و بالای ۳۵ سال (که علیرغم توصیه ها بهداشتی، رعایت نکرده و باردار شده باشند، برای افراد بالای ۳۵ سال در صورتی که مشکل نازایی داشته و اولین بارداری آنها باشد می توانند استفاده کنند)
  - ۳- افرادی که به طور منظم جهت دریافت مراقبتهای دوران بارداری مراجعه نمی کنند